

Romano hangos

15^{le}

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 20 • ČÍSLO 2 • VYŠLO 20. DUBNA 2018

zprávy

ITÁLIE/ČR – Itálii už mnoho let sužuje ultrapravicová protievropská a také protiromská politická strana Lega Nord. Letos v březnu tato strana vyhrála parlamentní volby. I v České republice volby dopadly skoro stejně. Neonacistickou politiku Itálie a České republiky spojuje například internetové médium Parlamentní listy. Titulek jednoho z posledních článků v Parlamentních listech zní takto: “Kdyby Romové méně kradli a více pracovali, byl by to opravdu svátek, popřál k Mezinárodnímu dni Romů vítěz voleb v Itálii.” Na tomto příkladu můžeme vidět, že rétorika předcházející fyzickou likvidaci Romů opět nachází své čtenáře i v ČR. Díky bohu, jsou stále v menšině.

z obsahu

Téma čísla:

Vzdělání

Oslavy Mezinárodního dne Romů

strany 4–7

Le Romengro sikhaviben
Gejza Horváth

strana 4

Romano suno

strana 5

Festival Khamoro
oslaví 20 let

strana 5

Rostoucí vzdělání u mladé generace

foto: archiv Univerzity Karlovy

Určitě se shodneme na faktu, že vzdělání u mladé generace Romů roste. Jde o dlouhodobě pozitivní jev, který je v integraci romské menšiny do společnosti klíčový. Je to totiž jediná cesta, jak se prosadit a být společensky prospěšný.

V 90. letech a později se právě nedostatek vzdělání a kvalifikace u Romů bral jako hlavní argument

neprosazení se na trhu práce a špatného soužití této menšiny. Používal se ve vládě, v politice (zleva doprava) i obecně ve společnosti jako takové. Samozřejmě všechny zmíněné skupiny si velmi dobře uvědomovaly, že jen vzdělání k lepší integraci nepostačí. Ale jako by se bral onen nedostatek vzdělání jako dlouhodobě použitelný argument

dokládající skutečnost, která se jen tak nezmění. Nebylo tak potřeba brát vážně jakékoliv projevy diskriminace, či proti nim účinně bojovat.

Bohužel dnes, kdy se mladá generace vzdělává na všech úrovních vzdělávacího systému České republiky, je v mnoha případech jasné vidět, že vzdělání nestačí! Stále je

nutné se dál probojovávat a dělat maximum možného pro dosažení rovného přístupu, který nám má být přitom zaručen základním zákonem této země, a tím je Ústava a její Listina základních práv a svobod.

Vzdělání mladí lidé z naší komunity tak dnes přestávají své osobní

Pokračování na str. 4

Přejmenování parku v Brně po romské osobnosti

foto: Muzeum romské kultury, Adam Holubovský

Tento měsíc mě velmi příjemně překvapila událost v podobě slavnostního přejmenování parku Hvězdička na park Eugena Horvátha, jež schválilo město Brno. Původní záměr iniciátorů tohoto kroku bylo přejmenování ulice, kde Eugen Horváth bydlel. Žádost ale neprošla.

Chtěl bych tímto ocenit samotnou iniciativu a lidi kolem ní! Je chvályhodné, že se skupina lidí dokáže spontánně odhodlat k takto společensky významnému počínu. Proto patří všem velké díky. Dle dostupných informací se má jednat o první veřejné místo, které je pojmenované po romské osobnosti. I když se jedná o park, kde sídlí romské středisko DROM a kudy denně projde lidí jako šafránu, vnímám tuto událost jako zásadní moment. Je to velmi důležitý start a svým způsobem i účinná cesta,

jak měnit obraz Romů ve společnosti. Zmiňovaná iniciativa má proto můj obdiv! Přál bych jim, aby přejmenování parku Hvězdička byl jen začátek a případně aby se touto událostí inspirovaly další skupiny a jiná města v této zemi.

V romské komunitě totiž najdeme mnoho romských osobností různého spektra, jež do společenského života významně přispěly. Není tajemstvím, že máme nejbližší k muzice a umění obecně. Často si tak pod romskou osobností představujeme romské muzikanty, zpěváky apod. To je určitě dobře. Neměli bychom však zapomínat i na jiné oblasti, kde se Romové o něco zasloužili, a často můžeme hovořit i o významných meznících naší historie a dějin.

V tomto ohledu chybí v naší komunitě osvěta. Plně rozumím tomu,

Pokračování na str. 2

zprávy

Loket – Letos v září v amfiteátru města Loket vystoupí světoznámé hudební těleso Budapest Gypsy Symphony Orchestra. Návštěvníky této události čeká opravdu mimořádný zážitek. Orchester je oficiálně označován za „hungaricum“, neboli maďarské kulturní dědictví a je zapsán do Guinnessovy knihy rekordů. Ti nejlepší z nejlepších romských hudebních virtuózů zde zahrají tradiční lidové písně od balad po čardáše, včetně parafází děl klasiků – Brahmse, Liszta, Bartóka i Smetany.

Brno – V rámci Týdne romské kultury proběhlo před Místodržitelským palácem v Brně veřejné čtení jmen židovských i romských obětí holokaustu. Do čtení se mohl zapojit každý, kdo si přišel poslechnout jména těch, kteří tragicky zahynuli na následky nacistického politického sadismu. Po přečtení jmen byla v kavárně Morgal na Moravském náměstí zahájena výstava fotografií Ženy z Cejlu doplněná o inspirativní příběhy nafočených žen.

Stockholm – Na konci dubna bude vydána kniha švédského fotografa Åke Ericsona. Tento fotograf vytvořil v Košicích v roce 2013 sérii epických fotografií. Autor se inspiroval dílem Jozefa Koudelky. Na otázku, v čem se jeho dílo od díla Koudelky liší, odpovídá, že především se liší časem. Hodně věcí se na Slovensku změnilo. „Mým úkolem není ukazovat bídu, ve které Romové žijí. Chci ukázat to, v jaké fázi se nachází integrace Romů na Slovensku,“ říká autor. Fotografie Åke Ericsona zveřejňujeme i v Romano hangos.

Firma Agpi dostala od státu první splátku za vepřín v Letech

foto: Muzeum romské kultury, Adam Holubovský

Firma Agpi, původní majitel vepřína v Letech u Písku, dostala dnes od státu 80 procent z kupní ceny, konkrétně 360,6 milionu Kč. Peníze dá na rozšíření jiných provozů a na snížení úvěrové zátěže. ČTK to dnes řekl místopředseda představenstva firmy Agpi Jan Čech. Firma předala zástupcům státu vepřín začátkem dubna. Stát za celý vepřín zaplatí zhruba 372 milionu korun bez DPH.

Areál stojí částečně v místě, kde býval romský koncentrační tábor. Jeho novým provozovatelem je Muzeum romské kultury. Podle ředitelky muzea Jany Horváthové bude vepřín do konce roku zbourán. Na místě vznikne památník romského holokaustu.

Dalších deset procent z kupní ceny dostane Agpi do 30 dnů od předání areálu státu a zbylých deset procent, až se vyklidí kejda. Peníze z prodeje areálu chce firma se 100 zaměstnanci investovat do rozšíření jiných výrobníků. Nový, stejně velký vepřín firma nepostaví.

První část peněz použije Agpi na snížení úvěrového zatížení u bank. Firma má úvěry asi 90 milionů Kč včetně několika investičních úvěrů. Mezi plány, jak rozšířit provoz, je i stavba nové haly.

„Chceme je uvážlivě použít pro rozvoj firmy, rozvoj provozů. Příprava záměrů na rozšíření je na rok,“ řekl Čech. Některé investice do provozů jako obměnu strojů a techniky chce firma provést ještě letos. Detaily sdělí akcionářům na valné hromadě koncem června.

Firma Agpi odvezla z vepřína v Letech posledních 330 prasat 14. března. Ve 13 halách bylo 13 000 prasat, firma zvířata postupně vozila na jatka. Vepřín o rozloze 7,1 hektaru se stavěl od roku 1972. O výkupu a vzniku pietního místa se mluvílo přes 20 let. Památník romského holokaustu by mohl zahrnovat repliku původního baráku, alej nebo mohyly s křížem.

Podle Horváthové se nejdřív uskuteční za 1,5 milionu archeologický průzkum místa, do konce června by měl být hotový. Demolice vepřína by měla být hotová do konce letošního roku. Stát jedná o podpoře pro stavbu památníku z takzvaných norských fondů ve výši milion eur (asi 25 milionů korun). Demolice vepřína vyjde odhadem na 110 milionů.

ČTK

**Chcete přispívat
na naše anketní stránky?
Ozvěte se šéfredaktorovi na
romanohangos@gmail.com**

Přejmenování parku v Brně po romské osobnosti

Dokončení ze str. 1

foto: Muzeum romské kultury, Adam Holubovský

že nedostatečný prostor věnovaný těmto tématům limituje jakýkoliv přehled o romské historii, kultuře a osobnostech. Ovšem realizace aktivit pro posilování romské hrdosti by měla být přítomná v každém městě. Například významný romský historik, pan Bartoloměj Dani-

el by si také zasloužil společenské uznání. Otázkou zůstává, kdo z dnešní mladé generace o této osobě něco ví?

Je obrovská škoda, že tento dlouhodobě zmiňovaný nedostatek nemá své místo ve školství. Narodili jsme se tu, žijeme tu společně

vedle sebe a nic o sobě nevíme. Většinou jen to špatné! Kde jinde se o sobě máme něco dozvědět a být vedeni k toleranci a vzájemnému respektu? Dle mého určitě ve škole. Bohužel dodnes školní osnovy a plány neodpovídají společenské potřebě. **Tomáš Ščuka**

Maďarský provládní týdeník zveřejnil jména „nepohodlných“

Maďarský provládní týdeník Figyelő dnes zveřejnil jména dvou stovek lidí nepohodlných premiérovi Viktoru Orbánovi. Tyto osoby zřejmě patří do skupiny, kterou Orbán označuje za „žoldáky“ amerického finančníka maďarského původu George Sorose, napsala agentura Associated press.

Na zveřejněném seznamu jsou především členové skupin hájících lidská práva, protikorupčních organizací, obhájců uprchlíků, investi-

gativních novinářů a také činitelů Středoevropské univerzity (CEU) sídlící v Budapešti, kterou založil Soros. Někteří z jmenovaných už zemřeli.

Orbán dosáhl v nedělních parlamentních volbách velkého vítězství. Jeho strana Fidesz v zákonodárném sboru uhájila společně s koaličním partnerem křesťanskými demokraty ústavní dvoutřetinovou většinu. Premiér se už nechal slyšet, že tak silný mandát po-

tvrzuje správnost jeho dosavadní politiky, navzdory kritice z Bruselu.

Předvolební kampaň Orbán založil na demonizování migrantů a obviňování Sorose a jím podporovaných nevládních organizací ze záměru zaplavit Maďarsko tisíci migranty. V březnu mimo jiné prohlásil, že vláda zná jména dvou tisícovek členů „Sorosovy žoldácké armády“.

ČTK

foto: Associated press

Anketní otázka

Jaké učební obory jsou podle Vás perspektivní a ve kterých mohou budoucí generace Romů vyniknout? Čím si přejete, aby se vyučily Vaše děti?

Milan Klempár

kapelník skupiny Imperio, Přerov

Jednoduché je napsat, že to je jedno, hlavně nějaký obor, aby většina našich dětí byla vyučena a měla papír. Ale perspektivně pro budoucnost a romskou populaci by rodiče měli své děti (nutit) motivovat, aby dosahovaly co největších úspěchů ve školách a byli z nich doktoři, právníci, soudci, poslanci... Hlavně na vysokých pozicích, kde by konečně Romové měli moc rozhodovat a byli hlavně velkou motivací pro ostatní. Chce to co nejvíce pozitivních vzorů. Nestačí jeden právník nebo doktor, musí jich být stovky, aby se na nás majorita začala dívat trochu jinak a hlavně nás musí začít brát na stejnou úroveň. V první řadě se musí zlepšit mediální obraz Romů a odbourat xenofobie a předsudky. Potom budou vyhlídky pro naše děti, spíše vnuky, lepší.

Marcela Berith

zakladatelka projektu

Stvořeno pro život, Slovensko

Myslím, že práce budoucnosti je remeslo. Akékoľvek remeslo, pretože čím ďalej tým viac ubúda šikovných remeselníkov v akejkoľvek oblasti. Keďže s mojim partnerom vlastníme firmu na výrobu kruhových drevených domov, viem, o čom hovorím. Špeciálne v tejto oblasti chýbajú šikovní vyučení tesári, stavbári. Napríklad dnes sa rozvíja stále viac prírodné staviteľstvo, ku ktorému majú Rómovia prirodzený talent. Vidím ich budúcnosť v práci s drevom, zruční sú aj na hlinené omietky a tiež úžitkové umenie. Viem si predstaviť, že by si mladí talentovaní ľudia otvorili dielňu, kde by vyrábali nábytok, maľovali naň rómske ľudové motívy a nábytok dobre a draho predávali.

A čím by som chcela, aby sa vyučila moja dcéra? Keď bude šťastná vo svojej práci, tak ja budem šťast-

ná tiež. Čiže je jedno, čím sa vyučí, hlavne, že bude mať z toho radosť, čo robí. Ona inklinuje k práci so zvieratami a ľuďmi. Chce mať penzión s jazdiarňou a trénovať jazdenie na koni. Práca s koňmi je krásna a keby našla šťastie v tom, tak budem rada. Ale ako vravím, bude to na nej, nájsť pre seba to, čo ju naozaj robí šťastnou a naplňa ju to. Ja ju v tom podporím.

Lucie Kuluri

učiteľka, Ostrava

Myslím si, že na trhu chýbajú dobří remeslníci – tesári, truhláři, kominíci, zedníci apod., zkrátka poctivá řemeslná práce. Budoucí generace Romů mohou vyniknout v jakémkoliv, nejen výše zmiňovaném, oboru. Osobně bych si přála, aby bylo více romských učitelů, sportovních trenérů, lidí, kteří jsou pro romské děti respektovanou osobou i vzorem a mohou nejen romské děti motivovat a vést.

Budu šťastná, když budou mé děti šťastné bez ohledu na výběr oboru. Jsou mi blízké tvůrčí obory a ty, jež pomáhají ostatním lidem.

Miro Bartoš

operní zpěvák, Plzeň

Jelikož jsem sólista, zpěvák, tak mě zajímá kultura, kterou Romové mají v sobě. Pokud by to byly obory budoucí- zpěv, nástroje a jiné, a pokud by to bylo moje dítě, tak bych určitě chtěl, aby chodilo do základní umělecké školy, pak na konzervatoř a nejlépe na vysokou školu – AMU, JAMU. Každopádně, ať by to bylo cokoli, co by dítě chtělo, sport, nebo klidně i počítače, jako otec budu chtít, aby mělo minimálně střední školu, je to pro mě důležité, pomáhat mu, věřit v to a tak...

Anketu zpracovala Veronika Kačová

Norsko potvrdilo, že na památník v Letech chce dát milion eur

foto: Muzeum romské kultury, Adam Holubovský

Norská velvyslankyně Siri Ellen Sletnerová v pondělí 16.dubna v Letech u Písku potvrdila, že Norsko chce přispět na stavbu památníku romského holocaustu v místě bývalého vepřína částkou milion eur (asi 25 milionů Kč). Muzeum romské kultury otevřelo na úřadě v Letech infocentrum, kde připomíná genocidu Romů v Čechách. ČTK to řekla mluvčí Muzea romské kultury Kristina Kohoutová.

Vepřín v Letech na Písecku stojí poblíž místa, kde býval romský koncentrační tábor. Areál převzali začátkem dubna zástupci Muzea romské kultury, stát za něj firmě Agpi, již vepřín patřil, zaplatí 450,8 milionu Kč, 80 procent částky už firma dostala. Podle ředitelky muzea Jany Horváthové bude vepřín do konce roku zbourán, demolice vyjde odhadem na 110 milionů Kč. Na místě vznikne památník romského holo-

kaustu. Stát jedná o podpoře pro stavbu památníku z takzvaných norských fondů ve výši milion eur (asi 25 milionů korun). Zástupcům ministerstva kultury a Muzea romské kultury dnes Sletnerová potvrdila, že Norsko stavbu podpoří.

„Řekla, že je to opravdu pro norskou stranu velice důležitý projekt, se kterým počítají a chtějí ho podpořit. Paní velvyslankyně si velmi váží toho, že Česká republika vykoupla vepřín,“ uvedla Kohoutová.

V areálu vepřína se nejdříve uskuteční za 1,5 milionu archeologický průzkum místa. Začne v květnu, potrvá dva měsíce. Muzeum romské kultury již zprovoznilo infocentrum na úřadu v Letech. „Je nově vymalované, je tam nainstalovaná malá expozice Genocida Romů,“ řekla mluvčí.

V létě chce muzeum stanovit kritéria výtvarně-architektonické

soutěže na podobu budoucího pietního místa a návštěvnického centra. Dne 13. května bude v Letech pietní akt.

V areálu bývalého vepřína by mělo být návštěvnické centrum s expozicí, s vystavenými archeologickými nálezy a přednáškovým sálem pro školy a skupinové výpravy. O podobě památníku se bude diskutovat i 25. dubna na veřejné besedě v Letech. Účast podle Kohoutové přislíbil Karel Schwarzenberg (TOP 09), umělci i odborníci.

Firma Agpi odvezla z vepřína v Letech posledních 330 prasat 14. března. Ve 13 halách bylo 13.000 prasat. Vepřín o rozloze 7,1 hektaru se stavěl od roku 1972. O výkupu a vzniku pietního místa se mluvilo přes 20 let. Památník romského holocaustu by mohl zahrnovat repliku původního baráku, alej nebo mohyly s křížem. ČTK

komentář

Jaká je hodnota romského života?

SABIR AGALAROV

Hodnota života Roma v Evropě a Afroameričana v USA je z pohledu médií, a tedy i společnosti, nižší než hodnota života bílých lidí. Oba jsou obětmi beránky společnosti, ve kterých žijí. Tento stav společenského vnímání chtěl nechtěl nastavila média. Má-li člověk černou barvu kůže, pochází z karibské oblasti, je přistěhovalec z Asie nebo Rom, vždy tak či jinak pocítí nadřazenost bílé majority. Kromě toho, že skupiny stigmatizované svým původem mají horší přístup ke vzdělání, k celostátním médiím a pracovním příležitostem, projevuje se nerovnost také tím, že muže černé pleti v USA nebo Roma ve střední Evropě je snazší zabít než bílého manažera. Zastřelený černoch nebo cikán je pak společenským potvrzením obecné shody na tom, že oba patří již od dětství za mříže, na chodník nebo na černý trh. Tuto smutnou domněnku potvrzují takové události jako byla například vražda v Chomutově loni v květnu. Nebo chladnokrevná vražda muže romského původu na konci loňského roku v Rumunsku před jeho dvěma syny ve věku deset a čtrnáct let.

Skutečnost, že Romové jsou zcela nepokrytě přehlíženi v médiích a přímo opovrhováni veřejným míněním, potvrzují takové kauzy jako například loňské zatčení romského politika Stanislava Vospálka na Slovensku těsně před volbami, nebo anonymní šíření nenávistných textů v sociálních sítích. Mediální znemožnění Romů je anonymními konzumenty médií vítáno a jejich pomluva nebo agresivní znemožňování se stává normou. I v tomto je situace Romů v Evropě shodná se situací Afroameričanů v USA. Těto paralely mezi sadistickým zacházením s černochy na Karibských ostrovech a v USA a vztahem k Romům v Evropě si již v 19. století všiml a rozpracoval do antropologické studie jeden z neprogresivnějších rumunských intelektuálů Mihail Kogălniceanu. Morální zodpovědnost vládnoucích elit ve střední Evropě je stejně okrajová a mizivá jako morální zodpovědnost některých mocných politiků v USA. Ztráty Romů v průběhu holocaustu za druhé světové války nikdy nebyly zcela nahrazeny. A jen málokdy jsme viděli iniciativu ze strany mocenských elit tuto hlubokou ránu zacelit. Zatímco díky takovým aktivistům jako Martin Luther King, Marcus Garvey nebo Nelson Mandela, se do určité míry ustálila shoda na tom, jaké škody černému obyvatelstvu byly rasismem a otroctvím zapříčiněny, ve středoevropské oblasti, na Balkáně a v Rusku takové uznání směrem k Romům téměř úplně chybí. Rusko je v tomto ohledu výjimečné. Přestože nezpůsobilo ve svých dějinách Romům přímou škodu, zasadilo se o to, aby Romové stejně jako jiné národy žijící na území bývalých sovětských republik ztratili svoji identitu.

Výlučnost bílé majority je stále výrazným rysem nejcivilizovanějších států světa. O to horší je situace ve státech, které sní o tom být jako Švýcarsko, ale nemají na to. Viděli jste někde reklamu na práci prášek s Romkou nebo Romem v hlavní roli? Ani já ne. Zdá se, že nová komunální politika, zákony a média se ani nesnaží radikálně a doopravdy proměnit diskriminující atmosféru ve městech a posílit sebevědomí utlačovaných minorit a beznadějně nemajetných rodin. Stejně jako afroamerické obyvatelstvo hledající v USA naději v lepší život, i Romové stále zůstávají diskriminovanou skupinou v zemích, kde žijí. Tento status quo, nebo-li stávající stav, se nemění ani přes velké snahy neziskových a nevládních organizací, ani přes snahy samotných Romů změnit svůj vlastní obraz ve společnosti. Jediná cesta ke zlepšení stavu je vzdělání v těch nejprogresivnějších oblastech lidské činnosti. Častým stereotypem, který gádžové o Romech opakují, je, že patří jen do světa tradičních řemesel a hudby. Romové patří v první řadě do společnosti jako plnohodnotní občané. Mezi Romy je mnoho svatebních houslistů, ale je mezi nimi málo chirurgů, programátorů, právníků, ekonomů, daňových poradců, politiků, režisérů, sociologů a dalších. Vyspělost státu se hodnotí podle toho, jak se mají ti, pro něž život není tak sladký. Romové musí poslouchat vítr změn a jít tam, kde je jejich budoucnost, nikoliv konec.

foto: Sabir Agalarov

Vzdělávání Romů

Romské děti jsou už dlouho v českých školách vzdělávány jako mentálně postižené. Jsou pro ně vytvořené speciální romské školy a o začlenění romských dětí do těchto škol rozhodují psychologové, kteří neznají romské prostředí, romskou kulturu a nezohledňují ani jejich společenské a občanské postavení. Navíc v těchto školách jsou děti izolované a ztrácí kontakt s dětmi většinové společnosti. I když v ČR běží programy inkluze a začleňování Romů do společnosti, přesto jsou romské děti ve školách s nestandardní výukou diskriminované. Děti po ukončení těchto škol nejsou schopné splnit kritéria přijímacích zkoušek na různé profesní obory, na kvalitní střední a vysoké školy. Myslím si, že právě proto neplní zvláštní školy svoje společenské cíle a poslání. Rodiče ani romské žáky nemotivují, nepodporují jejich ambice, talent a potenciál a v současné době ohrožují i budoucnost Romů. Stát by měl zajistit Romům bezpečí a podporovat školou povinné děti. Hájit jejich právo na vzdělání, aby v dospělosti už mohli prosperovat a žít šťastný a smysluplný život. Věřím tomu, že vzdělání inteligentní Romové už dokážou vychovávat svoje děti tak, aby vzdělání vnímaly jako nutnou životní potřebu i jako společenskou přednost a hodnotu.

Romové mají také právo na bezpečné prostředí, na štěstí, radost a životní jistoty. A právě proto by měl trh práce počítat s Romy a využít i jejich manuální pracovní sílu. Věřím, že tím by se zlepšila jejich životní úroveň a stát by měl z nich zároveň prospěch. Romové by měli stálý příjem a finančně zabezpečená rodina je schopna žít, mít cíle a vést ke vzdělání své potomky. V současnosti tomu tak není, a také musím říct, že na tomto procesu mají největší podíl viny samotní Romové. Mnoho z nich nemá životní cíle, vše vzdali, přijali nálepku „nepřizpůsobivý“ a budoucnost svých potomků neřeší.

Svět se ale přitom neustále mění a s novou dobou přichází i nové technologie, obory a profese. A právě proto si myslím, že i Romové by se už měli vzdělávat pro potřeby světa. Ve vzdělávacím procesu by se měli zaměřit například na obory ekonomika, bankovníctví, ekologie, medicína, farmacie atd. Věřím tomu, že Romové by byli vyhledávanými manažery velkých společností, byli by experty nových ekonomických strategií zaměřených na soukromou i státní oblast i na kybernetiku budoucnosti. Romům je ale nejbližší hudba, a potvrzuje to i rčení: Co Rom, to muzikant. Proto si myslím, že Romové by měli i dnes využívat tento svůj genetický potenciál a své nadané děti vést k hudebnímu vzdělání. Děti by to bavilo a věřím, že vzdělání by změnilo jejich budoucnost a společenské postavení.

Gejza Horváth

Le Romengro sikhaviben

O romane čhavore hin imar čirla andro čechike školi zaradzimen sar mentalne nasvale manuša. Hin perdal lende kidle avri špeciálna romane školi. Andre ala školi len thoven o psychologa, so nadžanen pal o romano dživipen nič. Nadžanen e romaňi kultura, the nadikhen aňi pr'oda, savo hin le Romen than maškar o gore. Musaj tiž te phenel, hoj o romane čhavore hin andre ala školi izolimen le čechike čhavorendar. Hjabá, hoj andre ČR imar džan o integračna programi, hoj o Roma te dživen jekhetane le gadženca, the avka hin o romane čhavore andre špeciálna školi diskriminimien. Sar džan o čhavore avri andal ala školi, ta nane štonc te kerel o skuški pre aver školi, hoj len te avel profesija, abo hoj šaj študinen pro maškarutňi abo uči škola. Gondolinav mange, hoj oda hin angl'oda, hoj o špeciálna školi nadol'ikeren o společensko idealos, sar bi kamelas le školen te avel. Namotivinen le rodičen aňi le čhavoren a napodporinen lengre ambiciji, lengro talentos aňi o potencijalos. O zvlaštna školi andre kada idejos mosaren le Romengri buducnosť. O štatos bi kamelas vaš o Roma te zaačhel, hoj len te avel lačo dživipen bije dar, the te podporinel le romane čhavoren. Tiž bi kamelas te braňinel lengre čačipena, hoj sar avena imar ternechar manuša, ta hoj šaj imar prosperinen the šaj dživen lačo the bachtalo dživipen. Paťav oleske, hoj avri sikhade the inteligentna Roma bi imar džanenas, sar te l'ikere avri peskre čhavoren avka, hoj o sikhaviben o študišagos paš lende te avel normalno. Kaj te džanen olear, hoj sikhade manušes hin andre spoločnosť bareder cena the paťiv.

Le Romen hin tiž pravos pro istotno than, pre bacht, pre loš the pro lačo the isto dživipen. U anglal kada bi kamelas o tarhos le buťenca te rachinel le Romenca a te kamel lengri manualno buťi. Aleha bi pes prikerelas le Romenge o dživipen a le štatos bi tiž avelas le Romendar bari chasna. Le Romen bi avelas furtom love a o romane fajti bi imar šaj lačhes dživenas u peskre čhavoren bi šaj l'idžanas ki o sikhaviben. Aľe nane oda avka, musaj tiž te phenel, hoj pre kada procesis hin le Romen nekbareder doš. But Roma nadžanen te dživel, le dživipnastar nakamen nič u kaj len thoven o gadže, odoy ačhen. Sar dživena the barona lengre čhavore, oda lenge imar jekh.

E luma pes furtom meňinel a le neve ideoha tiž aven neve technologiji, the profesiji. The angl'oda mange gondolinav, hoj o Roma bi kamenas te študinel ajse profesiji, save la lumake kampol. Andro nevo lumakro procesis bi kamenas imar te študinel ekonomika, bankovníctví, ekologie, medicína, farmacie the aver. Paťav oleske, hoj o Roma bi ulehas nekfeder manažera bare firmenge, avenas bi experta pro neve economicke strategiji, zamerimen andre soukromno the štatno sféra, the avenas bi experta pre nevi kibernetika, so mekča avela. Le Romenge hin aľe nekašeder o bašaviben, sem hjaba pes naphenel: So Rom, oda lavutaris. Angl'oda mange gondolinav, hoj o Roma bi kamenas te chasňarkerel avri kada peskro kapitalos, the kamenas bi peskre čhavoren te l'idžal ki oda, so hin lenge nekašeder. Le čhavoren bi oda bavinelas a paťav oleske, hoj lengre profesiji bi lenge anenas feder dživipen, the lačo nav maškar o nipoš.

Gejza Horváth

Rostoucí vzdělání u mladé generace

Dokončení ze str. 1

Central European University v Budapešti

foto: CEU Hungary

zkušenosti deklarující jejich nerovné postavení na trhu práce, v oblasti bydlení a dalších veřejných službách spadajících do práv občana tohoto státu.

I s ohledem na výše uvedené, je dobré vidět věci pozitivně! Romové jsou ve vzdělávání úspěšní a někteří absolventi se patřičně uplatňují. Jde sice stále jen o hrstku lidí, kteří jsou úspěšní a jsou ochotni s námi sdílet své nelehké cesty k prosazení. Ale právě tyto kladné integrační osobní příběhy úspěšných přináší povzbuzující zpětnou

vazbu do romské komunity a motivují tak další k onomu rozbití skleněného stropu.

Jde to, funguje to!

Máme i skvělé projekty na podporu studentů, a tak je to správně. Vzdělání má totiž vysokou hodnotu a pro nás Romy to je snad jediná cesta jak přetřpět dlouhotrvající předsudky ve společnosti vůči naší komunitě. Nemůžeme proto ani očekávat, že se takto dlouhodobě fungující sociální klima začne měnit k lepšímu ze dne na den.

Dlouhotrvající porevoluční laxní přístup v boji proti diskriminaci a anti-ciganismu je dle mého primární příčinou dnešních společenských nálad.

Na závěr si dovolím menší výzvu do budoucna pro nás všechny. Romové, jděte si za svými sny a cíli a buďte ambiciozní! Při výběru studia se nebojme studovat i náročnější obory a profese. Posouvme naše mety! Bude se tím měnit i společenské vnímání. Vskutku je to na dlouhé lokty, ale taková je dnešní realita.

Tomáš Ščuka

Průvodci Světy Andreje Pešty

Rodina Andreje Pešty během zahájení výstavy v Muzeu romské kultury

foto: MRK – Adam Holubovský

Ve čtvrtek 22. března 2018 byla v Muzeu romské kultury zahájena výstava Andrej Pešta: Mire sveti / Světy Andreje Pešty, která představuje dosud vůbec neznámou fotografickou tvorbu této výrazné romské osobnosti (1921–2009). Život Andreje Pešty byl mj. spojen také s Brnem a jeho působením ve Svazu Cikánů-Romů, v redakci svazového zpravodaje Románo l'il, s literární a výtvarnou tvorbou. Výstava představuje výběr několika desítek fotografií z jeho pozůstalosti, kterou v minulosti daroval do Muzea romské kultury.

K výstavě vychází doprovodná publikace Andrej Pešta: O Fotki (Muzeum romské kultury, Brno, 2017, 159 str., česky, anglicky s romským resumé) a stejnojmenný doprovodný snímek (režie Anna Babjárová, 19 min). V průběhu příprav výstavního projektu navázal realizační tým muzea kontakt s některými

mi přáteli a rodinou Andreje Pešty. Na zahájení výstavy přišly na dvě desítky příbuzných, z nichž se řada na snímcích – ještě v dětském věku – poznávala. Realizační tým by rád vešel v kontakt s dalšími lidmi z okruhu přátel a známých Andreje

Pešty, kteří by se s námi podělili o své vzpomínky a byli pro nás dalšími průvodci světy pana Andreje Pešty. Kontaktovat nás můžete na: foto@rommuz.cz nebo přes zprávu na facebooku. Děkujeme!

Muzeum romské kultury

Dopis, který Andrej Pešta zaslal do Muzea romské kultury v Brně

foto: MRK – Adam Holubovský

Jom ha-Šoa

foto: Muzeum romské kultury, Adam Holubovský

V 16 městech a obcích České republiky se ve čtvrtek 12. dubna 2018 konal 13. ročník připomínkové akce Veřejné čtení jmen obětí holocaustu – JOM HA-ŠOA.

Vedle již tradičních měst, jakými jsou Praha, Brno, Olomouc, Liberec, Sušice, Kolín, Kutná Hora, Plzeň, Havlíčkův Brod, Ústí nad Labem a Klatovy, se letos ke čtení nově připojily Horažďovice, Lipník nad Bečvou, Mělník, Sedlčany a Ústí nad Orlicí.

„Jádrem akce je maraton čtení jmen jednotlivých žen, mužů a dětí, kteří byli kvůli svému prisouzenému židovskému nebo romskému původu pronásledováni, perzekvováni a zavražděni během druhé světové války. Cílem akce je přizvat

všechny obyvatele České republiky k aktivnímu uctění památky obětí holocaustu,“ vysvětluje Tereza Štěpková, ředitelka Institutu Tereziánské iniciativy. Institut Tereziánské iniciativy zajišťuje čtení v Praze a koordinuje akci na celorepublikové úrovni.

Ve všech městech začíná Veřejné čtení jmen obětí holocaustu v 14:00. Končí se nejpozději v 17:00. V Brně se již tradičně akce konala na Moravském náměstí před Místodržitelským palácem. Brněnské čtení jmen obětí holocaustu se konalo pod záštitou ministra zahraničních věcí Martina Stropnického a primátora města Brna Petra Vokřála. Každý, kdo přišel, dostal seznam šesti jmen se stručnými osobními údaji, které

přečetl nahlas a připomněl tak jména těch, kteří byli uvrženi v zapomnění pro svůj původ. Akce se zúčastnili i členové Amerických ambasád ze Střední Evropy a z Washingtonu, kteří přečetli seznamy v angličtině. Číst přišli i žáci základní školy a u mikrofonu se tak vystřídaly všechny věkové kategorie.

Tématem letošního ročníku bylo připomínání obětí holocaustu a místa paměti, na kterých se historie zpřítomňuje a připomíná se nám, kteří tato místa mijíme. V Brně se na organizaci podílela Židovská obec s Muzeem romské kultury a pobočkou Židovského muzea v Praze.

Muzeum romské kultury
Kristina Kohoutová

Další ročník literární a výtvarné soutěže Romano suno byl otevřen na Mezinárodní den Romů

Nová škola, o.p.s. vyhlašuje 21. ročník literární soutěže, která dává mladým romským autorům možnost popsat svět kolem sebe vlastníma očima a ocenit jejich znalost romštiny – jazyka, který se ve veřejném prostoru běžně nevyskytuje. Většinové společnosti pak přibližuje svět romských dětí a zvyšuje povědomí o možnostech romštiny jako plnohod-

notného jazyka.

Pro získání rychlého přehledu o soutěži doporučujeme dokument Adama Kadeřávka <http://www.novaskolaops.cz/romano-suno/>.

Od roku 1996 docházejí do Nové školy každoročně stovky textů a obrázků. V posledních letech přibyla také autorská videa v romštině. Sborníky s texty i videa jsou ke shlédnutí na stránkách soutěže.

Témata letošního ročníku se soutěžící dozvěděli 8. dubna – na Mezinárodní den Romů, kdy byla soutěž vyhlášena. Děti budou např. dělat v romštině reportáže z místa svého bydliště na téma „jak se u nás žije“ anebo popisovat svůj zážitek ze setkání se zemřelým předkem. Na samotnou tvorbu mají čas do konce školního roku (29. června 2018). Slavnostní vyhlášení nejlepších příspěvků proběhne v první polovině prosince. Nejlepší texty i s jejich českým překladem se také objeví ve sborníku Romano suno 2018.

O vítězných příspěvcích rozhodnou tři poroty. V literární zasedne např. prozaička Iveta Kokyová či básnička Renata Berkyová, ve výtvarné Ladislava Gažiová a Antonín Střížek a v porotě pro mluvené slovo aktivista a performer David Tišer či novinář František Bikár.

„Od samého začátku soutěže jejím organizátorům záleželo také na tom, aby se do soutěže mohly zapojit všechny děti. Tak vlastně vznikla výtvarná část soutěže. Děti v ní soutěžily se svými obrázky, které namalovaly na motivy příběhů svých romských spolužáků anebo se výtvarnou formou samy vyjádřily k tématům daného ročníku. Kromě jiného je to také způsob, jak dostat tvorbu dětí a povědomí o romštině jako plnohodnotném jazyku do českých škol,“ vysvětluje koordinátorka soutěže Marie Bořkovcová.

Romano suno 2018 je realizováno díky podpoře Úřadu vlády ČR v rámci dotačního programu „Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků pro rok 2018“ a Velvyslanectví USA v Praze.

TZ Romano suno

Amari romaňi čhib

Maškarthemutno romano d'ives

Mezinárodní den Romů

8. apríl'is

8. duben

Pre cali luma dživen o Roma.

Na celém světě žijí Romové.

Sam buter sar 12 milioní.

Je nás víc než 12 milionů.

Servike Roma, ungrike, Sinti, Kale.

Slovenští Romové, maďarští, němečtí, Kale.

Nane amen peskero them.

Nemáme svou zem.

Cali luma hin amaro kheriben.

Celý svět je náš domov.

Hin odoj, kaj amare nipi.

Je tam, kde jsou naši lidé.

Vareko dživel mištes, aver na.

Někteří žijí dobře, jiní nikoliv.

Soske oda hin?

Proč tomu tak je?

Amaro nipo cerpinel bokhaha, čoripnaha. Náš národ trpí hladem, bídou.

O rasismus, e diskriminacija prindžaras sako d'ives.

Každý den se setkáváme s rasismem a diskriminací.

Musaj amen te maras vaš amaro čačipen.

Musíme bojovat za svoje práva.

važ o lacho dživipen

za dobrý život

važ e but'i

za práci

važ o lache khera

za dobré bydlení

važ e pa'iv

za úctu

važ o lacho dživipen amare čhavorenge

za lepší budoucnost pro naše děti

O Del amenca, Romale.

Bůh s námi, Romové.

Jan Horváth

Festival Khamoro oslaví 20 let

Letošní ročník slibuje výjimečný program nabitý nejen hudebními událostmi.

Jubilejní ročník festivalu Khamoro představí současnou i tradiční romskou kulturu během intenzivního týdne plného hudby, tance, divadla, a dalších akcí od 27. května do 2. června v Praze. Mezi hosty nechybí velká jména romské kultury, výrazné a inspirativní osobnosti mezinárodního renomé.

Khamoro (romsky „sluničko“) je nejznámějším profesionálním romským festivalem na světě. Pořádá jej organizace Slovo 21 společně s SP Saga. Za dvě desetiletí existence se festival etabloval jako celospolečenská kulturní událost, která každý rok přiláká přibližně 10 000 návštěvníků z České republiky i ze zahraničí. Na parketech tančí a v sálech se baví společně hosté bez rozdílu věku, pohlaví či národnosti.

U příležitosti jubilea je připraven výjimečný program, k jehož vrcholu bude patřit koncert tří největších světových hvězd gypsy jazzu – tria All Star Gypsy Jazz 28. května v divadle Hybernia. Stochelo Rosenberg z Nizozemska, Angelo Debarre a Tchavolo Schmitt z Francie se naposledy sešli před více než deseti lety v newyorské Carnegie Hall.

Jádrem celého festivalu bude romská hudba, která je významnou součástí světového kulturního dědictví. Za dvacet let se představilo více než 160 profesionálních romských kapel ze 40 zemí světa.

Festival zahájí v neděli 27. května Khamoro party na Vltavě. Na Střeleckém ostrově zahrají Milan Kroka live band, Gipsy.cz a slovenská zpěvačka Gitana. Divadlo La Fabrika ve čtvrtek 31. května a v pátek 1. června hostí koncerty tradiční romské hudby – vystoupí maďarští EtnoRom & Friends, španělští Alba Heredia Flamenco Company, makedonští Kočani Orkestar, ruská Podkova schast'ya, portugalská Ciganoš D'Ouro a Mahala Rai Banda z Rumunska. Domácí romskou scénu bude prezentovat All-Star Band složený z nejlepších českých hudebníků, kteří za dvacet let na Khamoru vystoupili.

Khamoro ale zdaleka není jen o hudbě. Jedinečnou příležitost nahlédnout do světa módy inspirované romskou kulturou nabídne módní přehlídka studia Romani Design v galerii Mánes v úterý 29. května. Ve čtvrtek 31. května v paláci Lucerna slavnostní vernisáž zahájí výjimečnou výstavu fotografií romských žen Neviditelná síla. V ten samý večer se v divadle Alfred ve dvoře odehraje představení s názvem ...a zase jsme spali pindral.

V rámci doprovodného programu festival nabídne například dvoudenní mezinárodní konferenci o postavení romských žen, akce pro děti z dětských domovů, přehlídku romské literatury Gavoro, dětský den v parku Portheimka, fotbalový turnaj a mnoho dalšího. Tradiční defilé zhruba 250 účinkujících projde centrem Prahy v pátek 1. června v poledne z Václavského náměstí. Festival zakončí v sobotu 2. června galakonzert v klubu SaSaZu, kde opět zahrají české legendy All-Star Band, šestice zahraničních kapel a jako host vystoupí skvělí rumunští tanečníci RomaFest.

Kompletní program na webu festivalu www.khamoro.cz. Předprodej vstupenek na www.goout.cz.

TZ Khamoro

Oslava Mezinárodního dne Romů v Janově

Tak jako jinde, i u nás v Janově jsme oslavili svátek Romů. Oblastní Charita Most přichystala pro návštěvníky pestrý program. Nechyběla romská muzika, ochutnávka romské kuchyně – holubky a halušky. Pro menší děti jsme připravili dílničku – výrobu romské vlajky.

Janko Horváth na úvod seznámil přítomné s historií romského svátku, kdy vznikl a proč. K tanci a poslechu nám všem zahrála místní kapela složená z mladých Romů. Oslava se vydařila, všichni hosté si z akce odnesli příjemný pocit a radost z prožitého dne.

Maškarthemutno romano d'ives Janovoste

Sar the avrether, tiž adaj Janovoste i'ikerd'am amaro romano d'ives. E Charita Mostendar kerd'as le nipenge bari kedva. Romano bašaviben, romane chabena, sar hin o holubki the haluški. O cikne čhavore kerenas amari romaňi fana.

O Janko Horváth vakerelas, soske ehin romano d'ives, sar o Roma dživenas varekana čirla, pal amaro romipen. Pro kheľiben bašavenas amare romane čhave Janovostar. O mulatšagos esas šukar, savoro sas mištes. O Roma sas barikane pal peskero romipen.

Jan Horváth

Týden romské kultury v Brně

V Brně na začátku dubna proběhl Týden romské kultury, který vyvrcholil slavnostním galavečerem v hotelu Continental. Kromě slavnostního zábavního programu zde byla předána i ocenění romským osobnostem, které se podílely svým životním dílem na zvýšení kvality života Romů v České republice. V průběhu celého týdne se mohli účastníci a diváci těšit z hudebních vystoupení, divadelních představení, výstav a jiných kulturních aktivit.

Zahájení Týdne romské kultury proběhlo v Muzeu romské kultury. Návštěvníci si zde mohli prohlédnout stálou expozici Příběh Romů a přechodnou výstavu Andrej Pešta: Mire sveti / Světy Andreje Pešty. Samotné slavnostní zahájení proběhlo od 17 hodin v muzejní kavárně BENG! s cimbálovou muzikou Viliama Oračka.

V pondělí ve 14:30 se uskutečnil již tradiční ceremoniál u Stromu Tolerance v Městském parku Lužanky. Strom byl vysazen v roce 2011 a nachází se před hlavní budovou Střediska volného času. Kromě vázání stužek v barvách romské vlajky na strom promluvily brněnské osobnosti a připomněly si historii a význam oslav Mezinárodního dne Romů. Program pokračoval v 19 hodin v kavárně Amaro Records, kam si Alice Heráková pozvala stand up komika Daniela Ference.

Dále si mohli zájemci užít divadelní představení pilotního dílu sitcomu Miri Fajta. Po veřejném čtení jmen obětí holokaustu se mohli návštěvníci přesunout na vernisáž výstavy Ženy z Cejlu v kavárně Morgal v Místodržitelském paláci.

8. duben byl ustanoven Mezinárodním dnem Romů v roce 1990. V tento den si Romové po celém světě připomínají společný původ a události roku 1971, kdy se ve Velké Británii sešla první mezinárodní

ní konference Romů, na níž se účastníci mj. dohodli i na společné hymně a podobě romské vlajky.

Cílem brněnských oslav bylo uspořádání události významnějšího společenského měřítka, která osloví celou společnost a kromě vyjádření radosti a respektu k celosvět-

ovým oslavám dne Romů podpoří vzájemné vztahy a pozitivní atmosféru mezi Romy a majoritou.

Akce se konaly za podpory Statutárního města Brna a Ministerstva kultury ČR. Záštitu nad oslavami převzal Ing. Petr Vokřál, primátor města Brna.

nnj

Oslava Mezinárodního dne Romů v Novém Jičíně

Kulturní svátek, při kterém se všichni můžeme bavit, slavit, zpívat, tančovat. V Novém Jičíně se oslavy romství konají již pátým rokem za podpory města. Pojďme se společně podívat, jak oslavy probíhaly a co všechno program nabízel.

V centru města Nového Jičína, v příjemné kavárně s milým majitelem kavárny Martin Cafě, proběhla v pátek 6. dubna přednáška na téma: Otevři srdce a stavěj dům. Přednášející Marcela Berith a Pavel Pitřík ukázali lidem cestu, jak si postavit kruhový dům. Večer hudebně zpestřil klavírista Patrik Kačo.

V sobotu 7. dubna jsme společně všichni slavili Mezinárodní den Romů. Program proběhl v modlitelně ČCE v Novém Jičíně. Vše začalo česko-romskou bohoslužbou, kde v úvodu zazněla romská hymna Dželem dželem za doprovodu akordeonu. Kázání pana faráře mělo hluboký smysl a věřím, že se všem líbilo. Návštěvníci zapalovali svíčky s vlastní prosbou nebo poděkováním. Romsko-český překlad Otčenáše byl pro mnohé něco zcela nepopsatelného. Po bohoslužbách následovala přednáška s názvem Přehled dějin a kultury Romů pod vedením historika Dušana Slačky

z Muzea romské kultury v Brně. Také literární soutěž Matka poznala své výherce. Na prvním místě se umístila čtrnáctiletá Liliana Kačová, na druhém dvanáctiletá Ilonka Kačová a na třetím desetiletá Andreika Kačová. Dívky si odnesly diplom a věcné ceny.

Vernisáž obrazů Cikanská Mandala představili osobně její autoři. Marcela Berith a Miroslav Golich prozradili, s jakými pocity obrazy malovali a jaký na nás mají účinek. Témata mandal, jako je hojnost, láska, zdraví, sebeláska, štěstí, mají uzdravující účinky pro naše tělo i duši. Obrazy byly a jsou k prodeji.

Na závěr vystoupil taneční soubor Cikne Čhave, tanečnice Marcela Berith v doprovodu houslisty Iva Halkoci, akordeonistka Anežka Gebaurová se představila s židovskými písněmi. Závěr doplnila cimbálová muzika Šmykňa, která temperamentně zahrála několik vstupů romských melodií.

V rámci celého dne probíhal prodej romského zboží Mi Vera, ochutnávka romské kuchyně, výstava fotek předešlých let Mezinárodního dne Romů a také výtvarný kroužek pro děti.

Tento rok jsme lidem přiblížili

více sami sebe, otevřeli svá srdce a nechali se vést. Našli jsme si cestu jeden k druhému a více se pochopili. Velké poděkování patří městu Nový Jičín, které tuto kulturní událost podpořilo, všem skvělým účinkujícím, dobrovolníkům, sponzorům i návštěvníkům.

„Mně se to moc líbilo, čerpám z toho doted. Výborné jídlo, srdečková atmosféra, nádherné tančování, malování, hudba i cimbálovka, zasloužilo by si to více návštěvníků.“

(návštěvník)

„Pro mě to byl tak úžasný zážitek. Bylo to moc krásné, jak jste nás mezi sebe přijali. Máme se od Vás co učit. Budu se těšit na příště.“

(návštěvník)

„Pro mě je Mezinárodní den Romů spojení, připojení. Moc se mi to líbilo. Byla to pro mě velká síla, velké střetnutí s mými kořeny. Pochopila jsem ohledně sebe svoje romství a hodně věcí, které mi pomohly k poznání sebe sama a hlubšímu pochopení, kdo vlastně jsem. Pa'ikerav.“

(Marcela Berith – účinkující)

Veronika Kačová

1

BIRMINGHAM

ROMSKY

MEGA PLES

19.5.2018

MODERATOR PLESU: IMRICH HORVATH

20:00 - 03:30

TOMÁŠ BOTLÓ

GIPSY KAMARO

DINY KOŠICE

GIPSY DUSANKO

BOHATÁ TOMBOLA

PROFESIONÁLNÍ FOTOGRAF

POUZE SPOLEČENSKÉ OBLEČENÍ

VÍCE INFO NA FB: Patrik Vosmik NEBO TEL: 07397339366

Crown Banqueting

7 upper trinity

BIRMINGHAM B9 4EG

Listky pouze v předprodeji

CENA LÍSTKU: 80£/osoba

V lístku je zahrnuté 3 chody jídel

švédské stoly, a pro každý pár

flaska alkoholu

Nadace OSF vyhlašuje výzvu na podporu romských vysokoškolských studentů a studentek na akademický rok 2018/2019

Romská menšina patří v České republice k jedné z nejvíce znevýhodněných. Romské děti jsou často diskriminovány ve vzdělávání, dospělí pak na trhu práce či v přístupu ke službám a bydlení. Ukazuje se, že důležitou roli při bourání zažitých stereotypů společnosti hrají vzdělání a aktivní Romové, kteří zároveň slouží jako motivace a pozitivní příklady pro své vrstevníky i mladší generace. Účast Romů na vysokoškolském vzdělávání je však podstatně nižší než u majoritní společnosti a je daleko více ovlivněna sociálním zázemím rodin.

Cílem výzvy je proto podpořit vybrané romské vysokoškolské studenty a studentky v jejich studijním, profesním i osobním rozvoji. Poskytnutí stipendia si klade za cíl pomoci úspěšnému absolvování vysokoškolského studia a následnému vstupu na trh práce.

Stipendijní program zahrnuje

- úhradu nákladů spojených se studiem v maximální výši 60 000 Kč za rok
- povinnou pracovní stáž (např. v soukromé firmě, státní instituci, ambasádě, apod.) v rozsahu minimálně 100 hodin za rok (zvolí si podpoření stipendistů)
- povinnou dobrovolnickou službu v neziskové organizaci, v rozsahu minimálně 100 hodin za rok (zvolí si podpoření stipendistů)
- povinný kurz cizího jazyka (zvolí si podpoření stipendistů, hrazeno v rámci programu)
- podporu mentora/ky (osobnost zvolená a odsouhlasená stipendistou/kou i Nadací OSF) při studiu i v neakademických oblastech života, se silným propojením na trh práce
- povinnou účast na vybraných akcích Nadace OSF

Kdo může žádat

- romští studenti a studentky vysoké školy ve věku do 26 let. Studovat lze v bakalářském či magisterském programu na státem akreditované vysoké škole (státní i soukromé), prezenční i distanční formou.

Zohledněná kritéria hodnocení

- sociální a ekonomická potřebnost (včetně zohlednění místa bydliště a studia)
- motivace a studijní plán (relevance cílů, zájem se angažovat jako aktivní občan, apod.)
- mimo-studijní aktivity
- dosavadní studijní výsledky

Povinné součásti žádosti

- vyplněná přihláška na přiloženém formuláři, obsahující motivační dopis, cíle a vize uchazeče
- životopis
- potvrzení o studiu (potvrzení o přijetí ke studiu na VŠ; v odůvodněných případech je možné doručit dodatečně)
- kopie studijních výsledků za poslední dva semestry/školní rok
- doporučující dopis od relevantní školské instituce

Dvoukolové výběrové řízení

1. vyhodnocení zaslaných podkladů
2. osobní pohovor s vybranými kandidáty

V průběhu výběrového řízení si Nadace OSF nárokuje případné vyžádání dalších upřesňujících skutečností a dokladů.

Poté, co uchazeč projde výběrovým řízením a získá stipendium, bude s ním uzavřena smlouva o poskytnutí nadačního příspěvku a bude mu přidělen mentor (osobnost, která mu bude pomáhat po dobu čerpání stipendia v osobním rozvoji). Ve spolupráci s mentorem a Nadací OSF bude sestaven plán stipendia, který bude průběžně vyhodnocován. Stipendista/ka se bude s mentorem pravidelně setkávat a bude též v kontaktu s pracovníky Nadace OSF. Mentor může stipendistovi pomoci hledat stáž, jazykový kurz či praxi v neziskové organizaci.

Harmonogram 2018

vyhlášení výzvy: duben 2018 uzávěrka příjmu přihlášek: 18. května 2018
výběr a osobní pohovory: červen 2018 vydání rozhodnutí o podpoře: srpen 2018
zahájení: září/říjen 2018

Přihlášku se všemi povinnými součástmi zasílejte do 18. května 2018 elektronicky na adresu eva.zelezna@osf.cz nebo poštou na adresu Nadace OSF, Hradecká 18, 130 00 Praha 3 s označením STIPENDIUM. S případnými dotazy se můžete obrátit na Evu Železnou (eva.zelezna@osf.cz, tel: 226 227 710).

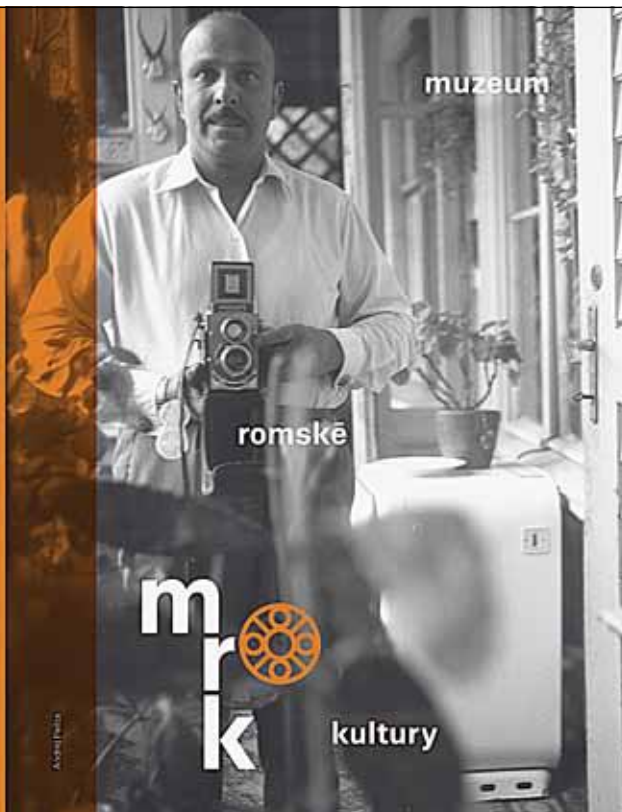
Volné vstupy do výstav
8. 4. Mezinárodní den Romů
19. 5. Mezinárodní den muzeí a galerií

Všechny programy se konají v Muzeu romské kultury, není-li uvedeno jinak. Změna programu vyhrazena.

Muzeum romské kultury, s. p. o.
Bratislavská 67, 602 00 Brno
+420 775 407 065
media@rommuz.cz
facebook.com/muzeum.romske.kultury

duben – červen 2018

rommuz.cz

stálá expozice

Příběh Romů

Dějiny Romů od starověké Indie až po události II. světové války a současnost. Možnost komentovaných prohlídek v ceně vstupného po předchozí domluvě na: pruvodce@rommuz.cz.

přechodné výstavy

23. 3. – 30. 9. 2018
Andrej Pešta: Míre sveti / Světy Andreje Pešty
Vernisáž: 22. 3. 2018 17.00

Andrej Pešta (1921–2009) byl významnou romskou osobností, amatérským fotografem, literátem a výtvarníkem. Výstava představí jeho odkaz prostřednictvím fotografií ze sbírky muzea. Rozsáhlý archiv Peštových fotografií zachycuje zcela specifický vnitřní pohled na život Romů v Československu převážně z období 60.–80. let 20. stol. Svou autenticitou a tematickým zaměřením fixuje nadčasové hodnoty romské

kultury. Při příležitosti konání výstavy Muzeum romské kultury vydalo doprovodnou fotografickou publikaci **Andrej Pešta, O Fotkl.**
Externí kurátor: Tomáš Pospěch

Doprovodný program k výstavě:
Prohlídka výstavy a výtvarná dílna pro návštěvníky s dětmi
8. 4. 16.00 Komentovaná prohlídka výstavy s kurátorem fondu fotodokumentace MRK
19. 4. 17.00 Romové v české a slovenské dokumentární fotografii
Přednáška Tomáše Pospěcha
19. 5. 18.00 Komentované prohlídky výstavy a výtvarná dílna pro děti v rámci Muzejní noci
7. 6. 17.00 Romové a 1968
9. 6. 15.00 Prohlídka výstavy a výtvarná dílna pro návštěvníky s dětmi v rámci Ghettofestu a Meeting Brno

veřejné akce

8.–13. 4. 2018 Týden romské kultury

8. 4. 17.00 **zahájení Týdne romské kultury** s cimbálovou muzikou pod vedením Viliama Oračka v muzejní kavárně BENG!
12. 4. **Jom ha-soa** – Veřejné čtení jmen obětí holocaustu a infostánek MRK na prostranství před Místodržitelským palácem, Moravské náměstí 1a, Brno. Akci pořádá Židovská obec v Brně ve spolupráci s Institutem Tereziánských iniciativ a brněnskou pobočkou Židovského muzea v Praze a MRK. Více informací na www.terezinstudies.cz/events/jom-ha-soa

13. 5. 2018
Pietní akt v Letech u Písku
Vzpomínka na oběti protektorátního tzv. cikánského tábora v Letech u Písku.

Program 20. ročníku Světového romského festivalu KHAMORO

27. 5. (Ne)

19:00 STŘELECKÝ OSTROV – Khamoro party na Vltavě: Milan Kroka live band /CZ, Gipsy.cz/CZ, Gitana/SK

28. 5. (Po)

14:00 BROŽÍKOVA SÍŇ – slavnostní zahájení festivalu (pouze pro zvané)
18:00 GALERIE ČESKÝCH CENTER – vernisáž výstavy Holokaust Sintů a Romů
20:00 DIVADLO HYBERNIA – koncert All Star Gypsy Jazz: Stochelo Rosenberg/NL, Angelo Debarre/FR, Tchavolo Schmitt/FR & Ludovic Beier/FR

29. 5. (Út)

14:00 MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA – Gavoro: přehlídka romské literatury
20:00 MÁNES – Módní přehlídka ROMANI/HU

30. 5. (St)

18:00 vernisáž výstavy fotografií makedonských Romů za 1. sv. války (místo v jednání)
20:00 ALFRED VE DVOŘE – divadelní představení „...a zase jsme spali pindral“ (150 Kč)

31. 5. (Čt)

17:00 LUCERNA – vernisáž výstavy romských žen „Neviditelná síla“ vč. diskuze
19:00 LA FABRIKA – koncert tradiční romské hudby (All-star českých kapel/CZ, EtnoRom & Friends/HU, Alba Heredia Flamenco Company/ESP, Kočani Orkestar/MK)

1. 6. (Pá)

12:00 VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ – defilé účinkujících centrem Prahy
15:00 PARK PORTHEIMKA – dětský den Khamororo
19:00 LA FABRIKA – koncert tradiční romské hudby (Podkova štěstí/RU, Ciganos d'Ouro/PT, Mahala Rai Banda/RO)

2. 6. (So)

12:00 SPORTOVNÍ AREÁL PRAŽAČKA – fotbalový turnaj
20:00 SASAZU – galakonzert: All-star českých kapel/CZ, EtnoRom & Friends/HU, Mahala Rai Banda/RO, Kočani Orkestar/MK, Ciganos d'Ouro/PT, Podkova štěstí/RU, Alba Heredia Flamenco Company/ESP & Romafest/RO (310–460Kč)

Během Khamora budou probíhat ještě tyto vícedenní programy:

- Mezinárodní konference o postavení romských žen
- Malá letní škola – týdenní interaktivní vzdělávání o romské kultuře pro studenty vysokých škol; ve spolupráci s FHS UK
- Khamoro Kher – program pro děti z dětských domovů
- Khamoro sdílí zkušenosti – program pro mladé Romy, kteří se věnují produkci romských akcí

AHOJ, UMÍŠ ZPÍVAT?

Je Tvým snem mít dívčí kapelu? Tak pozorně ČTI!

Jsmé bývalé členky kapely MIXES a začínáme NOVÝ PROJEKT.

Pokud je Ti 22 let a více a miluješ zpěv stejně jako my a jsi poblíž okolí Prahy a Mělníka, pak jsi ta pravá!

Ptáš se, co Ti můžeme nabídnout? Stálé angažmá po celé ČR i v zahraničí, spousty nových zážitků a samozřejmě příjemný kolektiv.

Co od Tebe očekáváme MY? Plné nasazení, pozitivní přístup a hlavně spolehlivost! Pokud tě zaujala NAŠE nabídka, neměj strach a napiš nám, nebo zavolej! Rádi tě uvidíme. Tak se ozvi, budeme se těšit.

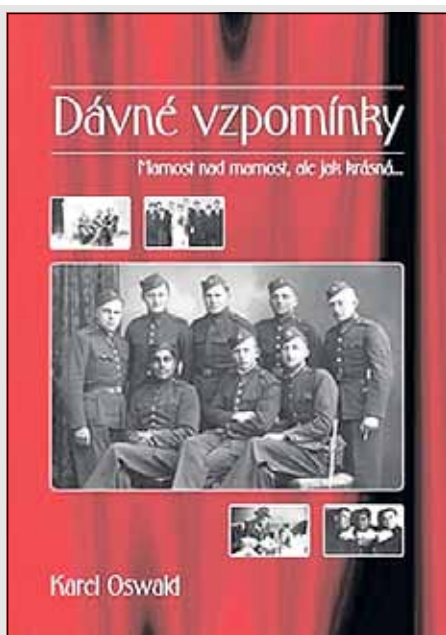
Kontakt: 736 169 720, 774 221 207 Fb stránky: Gipsy Bellas

Nabízíme starší ročníky Romano hangos.

Cena jednoho ročníku 100 Kč + poštovné.

objednávky na: 545 246 673

nebo: holomkova@srnm.cz

Karel Oswald: Dávné vzpomínky

Příběh rodiny Holomkových, o kterém kniha vypráví, se odehrává v první polovině 20. století. V době, kdy Holomkovi žili na Moravě již po několik generací, a v době, kdy se v Evropě schylovalo pod stínem nacismu k tragickému osudovému přerývu romských dějin.

„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „*ten příběh je pravdivý od první do poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil některá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!*...“

Knihu je možno objednat na adrese redakce nebo na holomkova@srnm.cz
Cena 100 Kč + poštovné

Ceník inzerce:

celá strana (rozměr 26×40) – 5 000 Kč

1/2 strany (rozměr 26×20 nebo 40×13) – 3 500 Kč

1/4 strany (rozměr 13×20) – 1 500 Kč

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakování 25 %. Žádosti o inzerci posílejte na: holomkova@srnm.cz

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury ČR

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.

Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor) romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Jan Horváth-Dóme, Tomáš Ščuka. Sazba: Radim Šašinka. Elektronická verze: www.srnm.cz. Redakční rada: Roman Čonka, Prešov;

Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora Antonová, Brno; Margita Racová, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhango@volny.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010. Tiskne: Samab press group, a.s, Cyrilská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.

